

Tíz napig falun

A félv első napjaiban a katalógusok alkalmával jónéhány egyetemi hallgatót hiába kerestek az oktatók. Ezúttal azonban többségükönél nem igazolatlan hiányzásról volt szó, hanem a népművelési speciál-kollégium gyakorlatán vettek részt. A tíz nap hamar eltelt, ismét itt ülnek az előadásokon, lehetőség nyílik tehát arra, hogy egy kicsit elbeszéljünk velük ennek a bő egy hétnél tapasztalatairól.

Hárman Mindszenten

Szikszai Julianna II. éves joghallgató Mindszentben töltötte a gyakorlatot. Nem volt egymaga: hármas csoportba osztották őket, amelynek leggyakoribb összetétele jogász-bölcsész-mezőgazdász volt, utóbbiak a vásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum hallgatói közül kerültek ki. Mit csináltak kint a faluban, erről kérdezzem.

Mozgalmas programunk volt: szinte minden pillanatunk be volt osztva, ekkor itt, akkor ott kellett lennünk. Csak néhány kiragadott példa, hogy mi mindent csináltunk: megismerkedtünk a művelődési otthon belső életével, a helyi könyvtár munkájával, a Mindszenti gimnázium KISZ-szervezetével és klubjával, a Tiszavirág tsz KISZ-munkájával, a községi anya- és csecsemővédelemmel, az egészségügyi felvilágosító munka problémáival, zársmadason vettünk részt, hospitáltunk az általános és középiskolában, sőt bölcsész társam még orosz órát is tartott. Ebből a felsorolásból is látszik, hogy nem tétlenkedtünk a kint töltött napok alatt, hanem komolyan dolgoztunk. És ha ehhez még azt is hozzászámítjuk, hogy Mindszentben nincs villamos és jó sokat gyalogolhattunk, akkor...

Hogyan fogadták munkáikat a község vezetői?

Őszintén mondom: a vártnál sokkal kedvesebben. Látták, hogy segíteni jövünk, és talán még azt is becsülték bennünk hogy télnék idején vállaltuk — távol a várostól — ezt a kis „kirándulást”. Minden adatot rendelkezésünkre bocsátottak, segítettek a számunkra esetleg kevésbé érthető problémák, adatok figyelemmel kísérésében.

Mi lesz a népművelési gyakorlaton tapasztaltakkal?
— A végzett munkáról, a meglátásainkról jelentést készítettünk. Ebben őszintén megírtunk mindent, úgy a jót, mint a rosszat. Ime néhány példa: nagyon jól működik a művelődési otthon belül az Öregek klubja meg a honismereti szakkör, ugyanakkor viszont a könyvtár látogatottsága nem kielégítő. És még sokáig sorolhatnánk megfigyeléseinket. Hogy lesz-e fogadnia ennek a felmérésnek, az már nem rajtunk múlik. A község vezetőivel is ismertettük jelentésünket, tehát mi mindent megtettünk. Optimisták vagyunk: lesz változás azokon a területeken, ahol hiányosságokat tapasztaltunk!

Mezőkovácsházai élmények

Egy másik „brigád”, szintén jogász-bölcsész-mezőgazdász összetételben a megye határain kívül, Békésben tevékenykedett, Mezőkovácsházán. A csoport jogász tagja Szentkúti Katalin II. éves hallgató volt. Az ő élményei hasonlóak, bár néhány helyen eltérők kolleganője tapasztalataihoz képest.

Mi a művelődési otthonban laktunk, így adódott számunkra az állandó kíséző az otthon művészeti vezetője személyében. A 6000 lakosú falura az országos adatoktól eltérően az a jellemző, hogy nem mennek el a fiatalok, sőt inkább visszaszállingóznak. Ezt elsősorban a velük való törődés magyarázza: saját ipari telepei vannak a községnek, jók a kereseti viszonyok.

— És a felnőttek?
— Kezdjük talán az értelmiséggel, hatvanan vannak. De ebből csak 5-6 végez társadalmi munkát, a művelődési otthon is mindössze három személy látja el. A faluban 1000 televízió működik, ez egészen magas arány, ez magyarázza talán, hogy moziba és szórakozni — ez alól csak a művelődési otthon képez kivételt — nem igen járnak. Az otthonban viszont pezseg az élet: az ifjúsági klubban például előadássorozat folyik, amelynek igen érdekes témája a vallás kérdése, általában filmvetítés is követi az elhangzottakat. Az idősebbek számára működik — mégpedig igen jól — az öregek klubja, ahol például az új földtörvényről hallhattunk előadást.

Múlik-e a félelem?

Ezek után felmerült bennem a kérdés: milyen sors vár egy kikerült friss diplomásra? Múlik-e már az a félelem, ami miatt még mindig nagy gond a fiatal szakemberekkel való ellátás a faluban?

R. E.

HUMOR

Veress Mici néni szakácskönyve

Menzák részére

LEVESEK

Zilahy leves (más néven „Valamit visz a víz”).

A lisztet vagy az azt kitűnően helyettesítő kóport lassú tűzön összekavarjuk 152 hektó vízzel és levesterűre főzzük. Tálaláskor néhány kanál mosogatólével ízesítjük.

Fóka leves.

A ritkán kapható, de annál mulatságosabb tengeri állatot kb. két napig hagyjuk pancsikálni a vízben. Utána kivesszük és visszaadjuk az állatkertnek. Lévé tengeri moszatokkal ízesítve műanyag tálban langyosra melegítjük.

Marha leves.

A Cipőkészítő Ktsz-tól leértékelt áron felső- és alsóbőr maradékokat veszünk át. Ezt enyhén vizes vízben kópuhára főzzük, majd odaadjuk a marháknak.

Nyúl leves.

Vízért és sóért nyúlunk. Aki bújt, aki nem, megyünk.

FŐZELÉKEK

Elkészítésük nagy-nagy türelmet igényel. Elfogyasztásuk méginkább Sóskafelelék.

Az üdítő ízű növény leveleit mezőn gyűjtjük össze. Otthon szecskavágóval daraboljuk, ha az nincs, a balta is megteszi. A sós vízben khakizöldre főtt leveleket tányérba terítjük, majd miután az étkezők összekeverik, apróra rágják, valamint visszaköpik — moslékoshordókba öntjük.

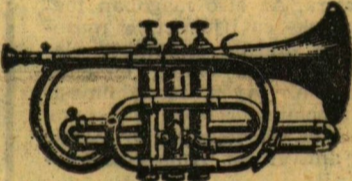
Kelfőzelék

A kerti növény ízletes erezetét, torzsáját, valamint gyökerét megtisztítjuk a gyöngébb részekről és porozott krumplival masszává masszírozuk. Ha nem, hát nem.

Makarónifőzelék.

A makarónt addig főzzük, amíg teljesen megpuhul és összeragad. (Ugyan-e spagettivel ld. 172. oldal.)

Főzelékfelelék.

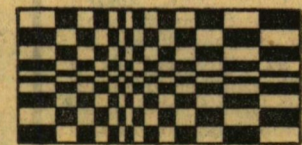

Három mérkőzés, öt pont

Tény, hogy jól kezdte a bajnoki évet az egyetemi tizenegy. Az idegenben aratott Csepel elleni 1:0-ás győzelem pedig egyenesen terven felüli teljesítmény. Az MTK elleni 2:1-es eredmény azonban csak részben elégitte ki a szurkolók igényeit. Igaz ugyan, hogy a játékosok akarását, törekvését nem hibáztatjuk (ezen a mérkőzésen Várhegyi III., Kozma, Hajós dr. és Dávid játszott jól) de bosszantó a csatársor játéka tervszerűtlensége, a továbbítások pontatlansága. Tóth dr. kapus is gyakran bizonytalankodott. Véleményünk szerint a SZEAC-nak idén könnyebb dolga lesz idegenben, mint itthon: a vendégsapat általában védekezik, a hazai támad. A gyors szegedi csatároknak eszerint könnyebb a hazai együttesek megnyíló védelmén át a kapuig jutni, mint Szegeden.

A Csepel elleni mérkőzés mindenre ezt bizonyítja. A folytatás majd eldönti: igazunk van-e, vagy tévedtünk.

Cs. F. L.

SAKK

Rovatvezető: dr. Blahó György

VEZÉREK TUNDÖKLÉSE ÉS NYOMORÚSÁGA

Van, ahol királynőnek meg dának hívják. Furcsa. Mert hatalmas erjű figura. Ez adja becsét. És épp nagy értékében rejlik Janus-arcú ellentmondásossága. Félelmetes erjű fegyver, a harcok sűrűjében könnyen odavész. Ha

A hozzávalókat elaprítjuk, elfőzzük, kiadagoljuk, majd a visszakapott maradékot harmadnap újra felmelegítjük és kiadagoljuk.

HÜSÖK

A gyomorra igen ártalmasak. Ezért legfeljebb két-három kockát számítunk egy személyre. (Kocka mérete: 6x6x6 mm.) Helyes az is, ha előzőleg levesben kifőzzük belőle minden ízt.

Marhapörkölt

Az apró darabokra vágott rinocéroszhoz megfelelő mennyiségben fagyút adagolunk. Félhídegen találjuk.

Felszúszlet.

A sálat ecetben pácoljuk, majd üt-hengerrel vékonyra nyújtjuk. Ha késel nem lehet vágni, szükség esetén a nyakra is feltekerhető.

Birkasült

A sültet birkatüremmel rágjuk, majd új műfogsort csináltatunk.

Bélszúszlet szegedi módra.

A sárgászöld színű húst terepjáróra terítjük, majd kiszáradás után szegedi platanlevélbe csomagolva kondériban addig főzzük, amíg szaga elviselhető lesz.

Egybesült.

A húst, a krumplit, a levest és a tortát tepsibe helyezük és két napig sütjük. Utána megpróbáljuk szétvágni hegesztőpisztollyal. Ha már azzal sem megy, akkor feltaláljuk a menzán.

SZÁRNYASOK

Darabolásuk igen komplikált. Az Egyesült Államokban és a Szovjetunióban hidrogénbombával, Kínában atombombával végzik. Nálunk dinamittal. A robbantott szárnyasok vitamintartalma igen nagy, mivel a csontok összekeverednek a hússal, s undorogénsavat választanak ki.

Combitalított csirke.

A menzai csirke megszületése egyike legnagyobb tudományos sikereinknek. Azt bizonyítja ugyanis, hogy a szárnyasok képesek az alsó végtagok (szakácsnyelven: combok) nélkül is élni. Elkészítésükkel vigyázni kell arra, hogy a mellüknek is csupán csak csontozatát süssük meg, mert a hús veszélyes sugárbetegségeket okozhat.

Sárga cserebogár.

(Ld. még sültkrumpli.)

HIDEGTÁLAK

minden mennyiségben.

VADAK

(Fauves néven csupán rajzszakos tanárjelöltek táplálkozására.)

SAVANYUSÁG (Ld. még kiszolgálás.)
BELSŐRESZEK (Ld. egyetemista segédszemélyzet.)
HIÁNYCIKK (Ld. higiénia.)

A SZOKÁS HATALMA Várszegi T.

meg kincsként őrizgetjük, kiaknáztatva hagyjuk a benne rejlő lehetőségeket.

Ime, egy példa, ahol heve túl korán harcba ragadta a vezért és a vége vezérfogás lett:

Quabeck — Heuäcker, Frankfurt am Main, 1939. BIRD-MEGNYITÁS.

1. f4 Hf6 2. e4 d5 3. cd Hd5: 4. d3 e5! 5. fe Fb4+ 6. Fd2 He3! 7. Va4+? Fd7 8. Vb3 Fe6 9. Va4+ b5! 10. Vb5: Fd7 11. Vb7 Fc6 — világos föladta, vezére elveszett. A sötét bábok vezetője ismert nevű feladványszerző volt.

Ez olyan rövid volt, hogy rögtön idézhetünk még egy hasonlót:

Larsson — Englund, 1942. KIRÁLY-CSEL (Falkbeer-ellenes).

1. e4 e5 2. f4 d5 3. ed ef 4. Hf3 Hf6 5. d4 Hd5: 6. c4 Fb4+ 7. Hbd2 He3 8. Va4+ Fd7 9. Vb3. Kísértetiesen ismerős lépéssorozat az előbbi játsz-mából. Ve7 10. Kf2 Hd1+! 11. Kg1 He3! 12. h3 Fa4! — világos itt is csak föladta, ugyanazon okból, mint előbb. Sok elemzést a két miniatúr nem igényel, a fenyegetések javarészt egy-lépések. Néha azonban csak azért hal meg a vezér, hogy utóbb még diadalmasabban föltámadhasson, mint a hí-res 1914-es brémai Schuster — Carls játsz-mában. Ime, a témánk szempont-jából érdekes első egy tucat lépés (nem tucatlépések!):

CARO—KANN VEDELEM. 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Hc3 de 4. He4: Hf6 5. Hg3 h5 6. Fg5 h4 7. Ff6: hg 8. Fe5 Bh2: 9. Bh2: Va5+ 10. c3 Ve5: 11. de gh 12. Hf3 h1v.

Lássuk ezután a sakk történelem leg-ragyogóbb vezérfogását:

FRANCIA VEDELEM. Levitzky — Marshall, Boroszló 1912.

1. d4 e6 2. e4 d5 3. Hc3 e5. Régi idők nyitása, ami 4. ed ed 5. cd d4 6. Fb5+ Hc6 7. Fc6: bc 8. Hce2 folytatás miatt kopott ki a használatból. 4. Hf3 Hc6 5. ed ed 6. Fe2 Hf6 7. 0-0 Fe7 8. Fg5 0-0 9. de Fe6 10. Hd4 Fc5: 11. He6: fe 12. Fg4 Vd6 13. Fh3 Bae8 14. Vd2 Fb4 15. Ff6: Bf6: 16. Bad1 Ve5! 17. Ve2 Fe3: 18. bc Ve3: 19. Bd5: Világos ebben bizott. Hd4! A megdöntés! 20. Vh3 Bef8 21. Be5 Bh6 22. Vg5 Bh3: 23. Bc5 Vg3!! — világos föladta.

Közismert, hogy e lépés láttán az elragadott nézők sorából többen úgy adták kifejezést elismerésüknek, hogy aranypénzeket kezdtek dobálni a végállást tartalmazó táblára, csaknem elborítva azt. A dukátok fénye vonta be e játsz-mát ragyogással. Nemcsak aranylázban napjainkban, de már a két világháború között is hihetetlennek hangzott a történet — különben is a közismert legendák és anekdoták mindig gyanúsak — és Marshall az akkori sakkmeister generáció faggatásaira új-

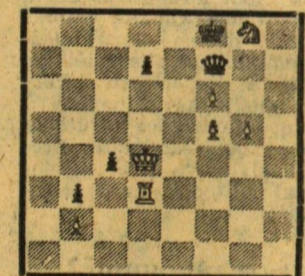
ból és újból kénytelen volt megerősíteni, mint My Fifty Years of Chess c. önéletrajzában írja, hogy az egész história szó szerint igaz. Hasonló lépések még csak akadnak, ime az egyik leg-újabb példa reá — de hasonló nézők...?

OLASZ MEGNYITÁS. Rossolimo — Reissman, Puerto Rico 1967.

1. e4 e5 2. Hf3 Hc6 3. Fe4 Fe5 4. c3 Hf6 5. d4 ed 6. cd Fb4+ 7. Fd2 Fd2: 8. Hbd2: d5 9. ed Hd5: 10. Vb3 Hce7 11. 0-0 e6 12. Bfel 0-0 13. a4 b6 14. He5 Fb7 15. a5 Ba8 16. He4 Vc7 17. a6 Fa8 18. Vh3 Hf4 19. Vg4 Hed5 20. Ba3 He6 21. Fd5: ed 22. Hf6+ Kh8 23. Vg6!! 23. — fg 24. Hg6: hg 25. Bh3+ matra vezet, 23. — gf 24. Vf6: Hg7 25. Bg3 Bg8 26. Hf7+ világos könnyű nyereséhez. Vc2! 24. Bh3!! — sötét föladta, mert a matt elkerülhetetlen.

És idézzük föl M. G. Kljackin feladványát (1924-ben látott napvilágot az Izvesztijában), amely igen szellemesen ábrázolja a vezér tehetetlenségét bizonyos helyzetekben.

Világos: Kd4, Bd3, Hg8; gy.: b2, f5, f6, g5 (7). — Sötét: Kf8, Vf7; gy.: b3, c4, d7 (5).

Világos nyer.

1. Bb3:!! cb. A 2. Bb8+ fenyegetés miatt el kellett fogadni, mert 1. — Ve8 2. Hh6 Va8 3. g6 Va7+ 4. Ke4 d5+ 5. Kf3 után is veszít sötét. 2. g6 Vg8: És most a sok lúd disznót győz 3. Kc5! d6+ 4. Kd4 d5 5. Ke5 d4 6. Kd4: a sötét vezér elveszett.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Papp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácskörtársaság útja 10. Telefon: 15-198, 13-500. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadónváltal: Szeged, Magyar Tanácskörtársaság útja 10. Telefon: 13-116, 13-500. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ara 30 fillér. Előfizetés egy évre 10 Ft.

Szegedi Nyomda Vállalat